

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 21 Mars 1881, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af motion om ändring af § 109 Regeringsformen samt §§ 5 och 23 Riksdagsordningen.

Uti en inom Första Kammaren väckt, till Utskottet öfverlemnad motion, N:o 41, har Herr *Wallenberg* föreslagit:

»att Riksdagen behagade för sin del besluta sådan ändring i § 109 Regeringsformen och § 5 Riksdagsordningen, att tiden för lagtima Riksdags sammanvaro bestämmes till tre månader i stället för nu stadgade fyra månader; samt att § 23 Riksdagsordningen underkastas den granskning, som af den föreslagna förändringen påkallas.»

Efter att hafva förmält, att med motionen icke afsåges någon förändring i det arfvode af tolfhundra kronor, som för ledamot af Andra Kammaren enligt § 28 Riksdagsordningen vore bestämdt för hvarje lagtima riksdag, framhåller motionären, hurusom den årliga riksdagens förkortande skulle medföra flere ögonskenliga fördelar, i det Regeringen erhöle en månad om året mer än förut till förberedande af sina framställningar till Riksdagen, samt dennas samtliga ledamöter besparade en månads tid uti frånvaron från sina hem och sina öfriga sysselsättningar, en omständighet, som, enligt motionärens förmenande, skulle leda dertill, att

Bih. till Riksd. Prot. 1881. 3 Saml. 7 Häft.

ett större antal kunnige och duglige män skulle finnas benägne att låta välja sig till riksdagsmän. Med den antagna progressiva tillökningen utan gräns uti riksdagsmännens antal, som Riksdagsordningen medgafve, vore det därför af ej ringa vigt att införa en förändring i den årliga riksdagens längd.

På sätt motionären erinrar, väcktes af honom vid 1873 års riksdag enahanda förslag som det nu föreliggande. Konstitutions-Utskottet, som för-
mälde sig ej kunna förneka, att riksdagstidens förkortande från fyra till tre månader skulle innebära en önskvärd tidsvinst för Regeringen och för Riksdagens ledamöter, och ej heller vilja bestrida, att någon tidsbesparing skulle kunna åstadkommas genom borttagande eller förminskning af en eller annan formalitet, som för närvarande inkräktade på det egentliga riksdagsarbetets tid, ansåg sig likväl böra anmärka, att, i fall genom sådane utvägar ärendenas behandling blefve fortskyndad och underlättad derhän, att såväl statsregleringens uppgörande som lagstiftningsärendenas slutbehandling kunde medhinnas på en tid af tre månader, riksdagens avslutande då icke skulle möta något hinder af grundlagen, hvilken blott tillförsäkrade Riksdagen att icke utan egen begäran blifva upplöst förr, än den varit fyra månader tillsammans, och antagligen ej heller vare sig af Riksdagens ledamöter eller af Regeringen, hvilka ej kunde antagas vara benägna att utan sysselsättning bortslösa en dyrbar tid. Men att vid det af erfarenheten bestyrkta förhållande, att den sedvanliga tiden af fyra månader, knappt vore tillräcklig för ärendenas behandling, och innan genom formernas förenklande utsigt blifvit öppnad till ett snabbare arbetssätt inom Riksdagen, utan vidare förkorta tiden för Representationens sammanvaro med en månad, syntes Utskottet icke vara förenligt med intresset för riksdagsarbetets ordnade fortgång och omsorgsfulla utförande. Med anledning häraf och då förslaget innebure en verklig minskning i Riksdagens rätt, hvilken vore utsträckt derhän, att Riksdagen ej utan egen begäran kunde upplösas förr, än den varit fyra månader tillsammans, fann Utskottet sig förhindradt att förorda bifall till förslaget.

Under den tid, som derefter förflutit, förmenar nu motionären den erfarenhet hafva vunnits, att genom riksdagsarbetets bättre ordnande och till följd af de förarbeten, som i allt fall måste på Regeringens föranstaltande åstadkommas, den årliga riksdagens längd skulle kunna afkortas med en månad, helst Konung och Riksdag vore berättigade att, derest någon ovanlig organisationsfråga skulle förekomma, besluta Riksdagens fortfarande sammanvaro utöfver tre månader.

I detta hänseende hyser emellertid Utskottet en motsatt åsigt. Ty ehuru till följd af mångårig tillämpning af de för ärendenas behandling gifna föreskrifter Riksdagen nu torde kunna anses arbeta med all den skyndsamhet, som med gällande former är möjlig samt med ärendenas utredande och handläggande låter sig förena, och fastän under de senare åren Riksdagen ej kan sägas hafva varit öfver höfvan betungad med organisationsförslag af beskaffenhet, att deras behandling hvart för sig kräft någon annärkningsvärdt lång tid, har dock, såvidt Utskottet kunnat finna, erfarenheten från de senare riksdagarne ingalunda jäfvat det vittnesbörd, de första riksdagarne under nuvarande statskick lemnat derom, att den för riksdagsarbetet bestämda tid af fyra månader snarare är för knappt tillmätt än motsatsen, ett förhållande, som visat sig i den ansträngda och för en eller annan frågas tillfredsställande behandling icke gynsamma verksamhet, Riksdagen under de sista veckorna af sin sammanvaro i allmänhet nödgats utveckla.

Nämnda omständighet anser Utskottet tillräckligt ådagalägga det olämpliga i motionärens förslag. Om härjemte tages i betraktande, att, på sätt ofvan blifvit framhållet, grundlagen för närvarande icke lägger hinder i vägen för riksdagens afslutande, när helst före fyra månader dess sammanvaro till följd af ärendenas slutbehandling icke längre är af nöden, har Utskottet, som ej heller i öfrigt funnit anledning att förorda en förändring, hvarigenom en Riksdagen af grundlagen medgifven rätt skulle inskränkas, ansett sig böra hemställa,

att ifrågavarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 Mars 1881.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.
